

EVALUARE NAȚIONALĂ

Teste de pregătire

Limba și literatura română

clasa

8

LITERA
București, 2018

TESTE DE PREGĂTIRE

Testul 1 (Narațiune. Compunere narativă)	4
Subiectul I (Mircea Eliade, Jurnalul unui om sucit)	4
Subiectul al II-lea (Nicu Pârlog, Frumoase și otrăvitoare: cele mai periculoase broaște din lume , www.descopera.ro)	5
Testul 2 (Genul epic. Descrierea unei clădiri)	6
Subiectul I (Ion Creangă, Poveste)	6
Subiectul al II-lea (Paul Ciocoiu, Cât de mari trebuie să fie ferestrele unei case , casepractice.ro)	7
Testul 3 (Semnificația mesajului. Descrierea unei dimineți)	8
Subiectul I (Ana Blandiana, Lasă-mi, toamnă...)	8
Subiectul al II-lea (Ion Ionescu-Dunăreanu, Munții Piatra Craiului. Ghid turistic , din colecția Munții noștri)	9
Testul 4 (Opera lirică. Exprimarea opiniei)	10
Subiectul I (Mihai Eminescu, Sonet I)	10
Subiectul al II-lea (Atelier de scriere cu pană la Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni , stiri.covasnamedia.ro)	11
Testul 5 (Semnificația titlului. Compunere narativă)	12
Subiectul I (Ana Blandiana, Minunea)	12
Subiectul al II-lea (Ce înseamnă să fii fericit , www.psychologies.ro)	13
Testul 6 (Opera lirică. Compunere narativă)	14
Subiectul I (Magda Isanos, Logodnă de primăvară)	14
Subiectul al II-lea (Claudia Hammond, De ce trece timpul încet atunci când vrei să treacă repede , în antologia Întrebări mari de la cei mici... la care răspund niște oameni foarte importanți)	15
Testul 7 (Descrierea artistică de tip tablou. Exprimarea opiniei)	16
Subiectul I (George Topîrceanu, Octombrie)	16
Subiectul al II-lea (Toamna se numără frunzele. Sau copacii? , www.maimultverde.ro)	17
Testul 8 (Analiza versurilor. Compunere narativă)	18
Subiectul I (Magda Isanos, Cum povestește viața)	18
Subiectul al II-lea (Elisabeta Stănculescu, Ce înseamnă empatie/să fii empatic(ă)? , elisabetastanculescu.ro)	19
Testul 9 (Analiza versurilor. Portretul)	20
Subiectul I (Mihai Eminescu, Dormi)	20
Subiectul al II-lea (Iulian Comănescu, Selfie-ul – în Tara din Oglindă , în Dilema veche)	21
Testul 10 (Caracterizarea personajului. Descrierea unei sculpturi)	22
Subiectul I (Radu Tudoran, Toate pânzele sus!)	22
Subiectul al II-lea (Institutul Cultural Român, 140 de ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși , icr.ro)	23
Testul 11 (Rezumatul. Descrierea unui loc)	24
Subiectul I (Ion Agârbiceanu, Bunica Safta)	24
Subiectul al II-lea (Andrada Fiscutean, Trovanții – misterul „pietrelor vii” , www.descopera.ro)	26
Testul 12 (Rezumatul. Descrierea unei vii)	27
Subiectul I (Calistrat Hogaș, În Munții Neamțului)	27
Subiectul al II-lea (Valeriu V. Cotea, Curs de oenologie)	29
Testul 13 (Opera epică. Descrierea unui animal sălbatic)	30
Subiectul I (Emil Gârleanu, Mărinimie)	30
Subiectul al II-lea (Ferenc Kósa, Barza albă din România , www.ciconia.ro)	31
Testul 14 (Caracterizarea personajului. Prezentarea unui spectacol)	32
Subiectul I (Ioan Slavici, Budulea Taichii)	32
Subiectul al II-lea (Beatrice și Florin Iordan, Șezătoare cu fluier și povești , hopatrop.wordpress.com)	33
Testul 15 (Semnificația mesajului. Prezentarea unei activități școlare)	34
Subiectul I (Virgil Carianopol, Primăvara)	34
Subiectul al II-lea (Mihai Dascălu, Cometa Halley , www.astro-urseau.ro)	35
Testul 16 (Caracterizarea personajului. Descrierea unei persoane)	36
Subiectul I (Ioan Alexandru Brătescu-Voinești, Niculăiță Minciună)	36
Subiectul al II-lea (Paul Rogojinaru, Ultimul potcovar , jurnalul.ro)	37
Testul 17 (Semnificația titlului. Compunere narativă)	38
Subiectul I (Eugen Ionescu, Florile)	38
Subiectul al II-lea (Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” sărbătorește 150 de ani de la nașterea fondatorului său , www.antipa.ro)	39
Testul 18 (Basmul popular. Exprimarea opiniei)	40
Subiectul I (Traian Demetrescu, Melancolie)	40
Subiectul al II-lea (https://ro.wikipedia.org/wiki/Vrăjitoare)	41
Testul 19 (Rezumat. Compunere narativă)	42
Subiectul I (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Domnul Vucea)	42
Subiectul al II-lea (Elisabeta Lăsconi, Școala, subiect de ficțiune , în revista România literară)	43
Testul 20 (Doina. Compunere narativă)	44
Subiectul I (Jelui-m-aș codrului , doină populară)	44
Subiectul al II-lea (Codrii Vlăsiei , ro.wikipedia.org)	45

Testul 21 (Opera lirică. Descrierea unui parc)	46
Subiectul I (Dimitrie Anghel, <i>Melancolie</i>)	46
Subiectul al II-lea (<i>Grădina botanică din Cluj-Napoca numără peste 10 000 de specii de plante</i> , www.realitatea.net)	47
Testul 22 (Mesajul unei fabule. Descrierea unui sat)	48
Subiectul I (George Ranetti, <i>Măgarul și privighetoarea</i>)	48
Subiectul al II-lea (<i>Greierile</i> , www.zooland.ro)	49
Testul 23 (Semnificația mesajului unei poezii. Descrierea unui oraș)	50
Subiectul I (Ion Barbu, <i>Fulgii</i>)	50
Subiectul al II-lea (<i>Ghidul Călătorilor de Iarnă</i> , www.librarie.ro)	51
Testul 24 (Semnificația titlului. Descrierea unui sat de câmpie)	52
Subiectul I (Octavian Goga, <i>Apus</i>)	52
Subiectul al II-lea (Observatorul Astronomic, <i>Soarele la minimum de activitate</i> , www.astro-urseau.ro)	53
Testul 25 (Basmul popular. Descrierea unui animal)	54
Subiectul I (***, <i>Cele trei rodii aurite</i>)	54
Subiectul al II-lea (Victor Kernbach, <i>Zmeul</i> , în <i>Universul mitic al românilor</i>)	55
Testul 26 (Pastelul. Exprimarea opiniei)	56
Subiectul I (Vasile Alecsandri, <i>Dimineața</i>)	56
Subiectul al II-lea (Loriana Vlad, <i>Agricultura României până în 2013</i>)	57
Testul 27 (Mesajul unui text epic. Compunere narativă)	58
Subiectul I (I.L. Caragiale, <i>Bubico</i>)	58
Subiectul al II-lea (<i>Câinii, ajutor pentru persoanele cu dizabilități</i> , www.animalutul.ro)	59
Testul 28 (Balada populară. Compunere narativă)	60
Subiectul I (<i>Novac și corbul</i> , baladă populară)	60
Subiectul al II-lea (<i>Baba Novac, mâna dreaptă a viteazului</i> , www.descopera.ro)	61
Testul 29 (Mesajul unui text epic. Prezentarea unei întâmplări)	62
Subiectul I (Duliu Zamfirescu, <i>Viața la țară</i>)	62
Subiectul al II-lea (<i>Ce a mai rămas din tradiția logodnei</i> , în <i>Adevărul</i>)	63
Testul 30 (Pastelul. Descrierea unei livezi)	64
Subiectul I (Dimitrie Anghel, <i>Balul pomilor</i>)	64
Subiectul al II-lea (Ropan Gavrilă, <i>Pomicultură generală</i>)	65
Testul 31 (Doina populară. Compunere narativă)	66
Subiectul I (<i>Frunzuliță mărăcine</i> , doină populară)	66
Subiectul al II-lea (<i>Donăți pentru grădina de semințe tradiționale Eco Ruralis</i> , totb.ro)	67
Testul 32 (Opera dramatică. Compunerea narativă)	68
Subiectul I (I.L. Caragiale, <i>O noapte furtunoasă</i>)	68
Subiectul al II-lea (Horia Gârbea, <i>Scrisori, depeșe, telegrame</i> , în <i>România literară</i>)	69
Testul 33 (Doina populară. Descrierea portret)	70
Subiectul I (<i>Mândra Lița</i> , baladă populară)	70
Subiectul al II-lea (Elisabeta Cosmescu, <i>Superstiții și credințe despre Lună</i> , clickpentrufemei.ro)	71
Testul 34 (Balada populară. Compunerea narativă)	72
Subiectul I (<i>Antofița a lui Vioară</i> , baladă populară)	72
Subiectul al II-lea (Russell Ash, <i>Marile minuni ale lumii, Pont du Gard</i>)	73
Testul 35 (Mesajul unei fabule. Compunerea narativă)	74
Subiectul I (Grigore Alexandrescu, <i>Căinele și măgarul</i>)	74
Subiectul al II-lea (<i>Cum să înveți câțelul să se comporte în mașină</i> , www.elady.ro)	75
Testul 36 (Opera dramatică. Dialogul)	76
Subiectul I (Sinziana Popescu, <i>Domnul de ciocolată</i> http://editura.liternet.ro/catalog ; http://carturesti.ro/carte/teatru-pentru-prichindei-mari-mici-si-mititei)	76
Subiectul al II-lea (<i>Raiul de ciocolată din Bruxelles</i> , calatorim.ro)	77
Testul 37 (Mesajul unui text epic. Descrierea portret)	78
Subiectul I (I.L. Caragiale, <i>25 de minute...</i>)	78
Subiectul al II-lea (<i>Palatul Elisabeta</i> , Familia Regală a României, www.familiaregala.ro)	79
Testul 38 (Caracterizarea personajului. Prezentarea unui eveniment)	80
Subiectul I (Alexandru Odobescu, <i>Doamna Chiajna</i>)	80
Subiectul al II-lea (<i>Curtea Veche</i> , enciclopedia.romaniei.ro)	81
Testul 39 (Semnificația titlului. Descrierea unui animal)	82
Subiectul I (Emil Gârleanu, <i>Voinicul</i>)	82
Subiectul al II-lea (<i>Parcul Natural Văcărești. Episodul V. Urme care atestă prezența omului la Văcărești</i> , Dan Bărbulescu, parcnaturalvacaresti.ro)	83
Testul 40 (Caracterizarea personajului. Prezentarea unei sărbători)	84
Subiectul I (Livu Rebreanu, <i>Adam și Eva</i>)	84
Subiectul al II-lea (<i>Dragobete 2014: descoperă ingredientele iubirii la Muzeul Farmaciei</i> , muzeulfarmaciei.ro)	85

REZOLVĂRI (Testele 1–10)	86
SUGESTII DE REZOLVARE (Testele 11–40)	97
FIȘE TEORETICE	127
Părți de vorbire (valori morfologice)	127
Părți de vorbire flexibile	127
Verbul	127
Substantivul	127
Articolul	127
Pronumele	127
Numeralul	128
Adjectivul	128
Părți de vorbire neflexibile	128
Interjecția	128
Adverbul	128
Prepoziția	129
Conjuncția	129
Părți de propoziție (funcții sintactice)	129
Criterii de recunoaștere a subordonatelor	131
Realizarea expansiunii și a contragerii	134
Valoarea funcțională și expresivă a semnelor de punctuație și de ortografie	134
Punctul [.]	134
Semnul întrebării [?]	134
Două puncte [:]	135
Punctul și virgula [;]	135
Punctele de suspensie [...]	135
Ghilimelele [„”]	135
Linia de pauză [–]	135
Virgula [,]	135
Parantezele [()]	135
Semnul exclamării [!]	135
Cratima [-]	136
Bara oblică [/]	136
Linia de dialog [—]	136
Apostroful [']	136
Tipuri de compuneri care fac obiectul evaluării	136
Textul literar și textul nonliterar	137
Mijloace de realizare a expresivității artistice	138
Moduri de expunere	138
Figuri de stil	138
Tipuri de imagini artistice	140
Compunerea de motivare a apartenenței la un gen sau la o specie literară	140
Compunerea de exprimare a opiniei cu privire la semnificația sau mesajul unui text literar	141
A. Recomandări privind identificarea semnificației/mesajului unei opere epice	141
B. Recomandări pentru identificarea semnificației/mesajului unei opere lirice	142
C. Repere pentru explicarea/motivarea semnificației unui fragment/enunț/ a unei secvențe narative în maximum cinci rânduri	143
Compunerea de explicare a semnificației unui titlu	144
Genuri și specii literare	145
Specii ale genului epic	147
Basmul popular	147
Balada populară	147
Schița	148
Nuvela	148
Romanul	148
Fabula	149
Recomandări privind redactarea corectă a unui rezumat	150
Caracterizarea unui personaj literar	150
Specii ale genului liric	152
Doina populară	152
Pastelul	152
Compunerea narativă	153
Trecerea din vorbirea directă în vorbirea indirectă	154
Recomandări privind redactarea unui text descriptiv (literar)	155
A. Pregătirea compunerii	155
B. Redactarea compunerii	155
C. Revizuirea textului pentru forma finală	155
Criterii de evaluare a lucrării, prevăzute în baremul de corectare și notare	156
Programa de examen pentru disciplina Limba și literatura română	158
Variante de teste date la examenul de Evaluare Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a	162

Testul 1 (Narațiune. Compunere narativă)

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Indispoziția de zilele trecute mi-a trecut, și astăzi, cel mai înfocat optimist, am pornit-o la excursie. Da, la excursie, cu toate că bruma ce cade dimineața e destul de groasă și cu toate că la patru se-ntunecă de trebuie să aprind lampa.

Îmbrăcat foarte rudimentar, cu ghetele lui unchiu-meu în picioare, mă visam în vacanță. [...] Dar o bură de ploaie repede mă aduse la realitate. Eram pe malul lacului Herăstrău, ținta cercetărilor mele. Până la încetinea ploii mă refugiai lângă un poduleț, cu care ocazie observai cu vădită părere de rău moartea tuturor insectelor capturate. Le pusesem într-un flacon cu sulfură de carbon, în care le țineam anume pentru anatomie! Certându-mi discreția păgubitoare, deșertai flaconul, fără a fi mângâiat de nădejdea că l-aș fi putut umple la loc. Dar... ce s-a făcut, s-a făcut.

Văzând că ploaia nu mai încetează, am ieșit din ascunzătoarea mea și, încălzit de entuziasmul meu pentru știință, mă dezbrăcai de pardesiu, scosei la iveală din întunecoasele-i buzunare patru borcane de muștar, două de miere și o duzină de eprubete și începui explorarea locului. Amănuntele acestei nepotrivite activități științifice au fost destul de dureroase: e destul să amintesc că am făcut de două ori cunoștință cu răceala apei la picioare și că am avut nenorocul să văd inundate de broaște toate hainele mele udate de ploaia ce nu înceta.

Rezultatul a fost umplerea a două borcane cu crustacei, insecte și larve acvatice pe care urma să le transport la locuința-mi din mansarda caselor din strada Melodiei nr. 1.

Fu destul de trist că vatmanul de la tramvai nu mă primi în vehiculul automat ce conducea, dat fiind ca argument principal cantitatea neobișnuită de loess galben ce transportam în pardesiu, precum și aspectul himeric a două broaște moi, ce se zbăteau între pereții unui borcan de sticlă.

Nu mă descurajai și mersei mai departe pe bulevard, oferind o priveliște rară trecătorilor amatori de asemenea lucruri.

(Mircea Eliade, *Jurnalul unui om sucit*)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

- Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: nădejdea, explorarea. (4 p.)
- Motivează folosirea cratimei în secvența: *la patru se-ntunecă*. (4 p.)
- Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin conversiune și a unui cuvânt obținut prin derivare din primul alineat al textului dat. (4 p.)
- Transcrie două cuvinte din ultimul alineat al textului care conțin diftong. (4 p.)
- Formulează două idei principale/secundare din textul dat. (4 p.)
- Transcrie un enunț care exprimă, direct sau indirect, o trăsătură morală a personajului-narator. (4 p.)

B Redactează o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la genul epic a textului dat. (16 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să precizezi patru trăsături ale genului epic;
- ✓ să prezinți detaliat două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat;
- ✓ să respecți structura specifică tipului de compunere cerut;
- ✓ să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Citește cu atenție textul următor:

Broscărirea mondială a cucerit aproape toate continentele cu excepția Antarcticii. Cele peste 5.000 de specii de broaște pot fi întâlnite de la tropice până în regiunile subarctice, fiind printre cele mai diverse clase de vertebrate. Cu toate acestea, unele populații sunt periclitare. Poluarea apelor (trebuie să ne aducem aminte că broaștele respiră preponderent prin piele), fenomenul de încălzire globală caracterizat de secete tot mai frecvente și presiunea antropică crescândă constituie amenințări grave pentru toți batracienii.

Broaștele își depun ouăle în bălți și lacuri, iar mormolocii duc o existență exclusiv acvatică până ating stadiul de adult. Toate broaștele adulte, indiferent de specie, sunt niște nebănuite și redutabile carnivore miniaturale. Se hrănesc preponderent cu artropode, anelide și gastropode.

În afară de importantul și complexul lor rol ecologic, broaștele joacă un alt rol, fără îndoială la fel de important, în cultura și mitologiile multor popoare. Celebre în fabule, literatură, simbolism și chiar religie, broaștele sunt apreciate în prezent și în rol de animale de companie.

Multe broaște posedă secreții toxice cu rol de apărare. Avem și noi în fauna noastră două astfel de reprezentante: broasca râioasă brună (Bufo bufo) și broasca râioasă verde (Bufo viridis). Oricum, niciuna dintre cele două specii enumerate aici nu se compară nici în glumă, din punctul de vedere al toxicității, cu broaștele otrăvitoare din America de Sud.

(Nicu Pârlog, **Frumoase și otrăvitoare: cele mai periculoase broaște din lume**, www.descopera.ro)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - a) două amenințări care periclitează populațiile de batracieni;
 - b) locul în care trăiesc broaștele cu cea mai mare toxicitate.(4 p.)
2. Scrie numele autorului și sursa din care este extras fragmentul citat. (4 p.)
3. Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. (4 p.)
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Broaștele își depun ouăle în bălți și lacuri, iar mormolocii duc o existență exclusiv acvatică până ating stadiul de adult.* (4 p.)
5. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *trebuie să ne aducem aminte că broaștele respiră preponderent prin piele.* (4 p.)
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată circumstanțială de cauză, introdusă printr-o conjuncție subordonatoare. (4 p.)

B Redactează o compunere, de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare, reală sau imaginară, petrecută în preajma unei ape. (12 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- ✓ să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- ✓ să ai un conținut adecvat cerinței;
- ✓ să specifice precizarea privind numărul de cuvinte.

Testul 2 (Genul epic. Descrierea unei clădiri)

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

- ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ♦ Pentru redactarea lucrării se acordă 14 puncte. Vezi paginile 156-157.
- ♦ Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

Și mergând el bezmetic, fără să știe unde se duce, după o bucată de vreme, oprindu-se într-un loc, i se întâmplă să vadă ceea ce nu mai văzuse: un om ținea puțin un oboroc* deșert cu gura spre soare, apoi răpede-l înșfăcă și intra cu dânsul într-un bordeiu; pe urmă iar ieșea, îl punea iar cu gura la soare, și tot așa făcea... Drumețul nostru, nedumerit, zise:

— Bună ziua, om bun!

— Mulțămesc dumitale, prietene!

— Da' ce faci aici?

— Ia mă trudesesc de vro două-trei zile să car pocitul ist de soare în bordeiu, ca să am lumină, și nici că-l pot...

— Bre, ce trudă! zise drumețul. N-ai vreun topor la îndărmână?

— Ba am.

— Ie-l de coadă, sparge ici, și soarele va intra singur înăuntru.

Îndată așa făcu, și lumina soarelui intra în bordeiu.

— Mare minune, om bun, zise gazda. De nu te-adecea Dumnezeu pe la noi, eram să îmbătrânesc cărând soarele cu oborocul.

„Încă un tonț”, zise drumețul în sine și plecă.

(Ion Creangă, **Poveste**)

*oboroc (s.n.) – vas mare cu gura largă, folosit pentru a păstra cerealele.

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din textul dat, două cuvinte a căror ortografie nu respectă norma precizată în DOOM² și precizează forma actuală. (4 p.)
2. Motivează folosirea apostrofului în enunțul: *Da' ce faci aici?* (4 p.)
3. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin compunere și a unui cuvânt obținut prin derivare din primul paragraf al textului dat. (4 p.)
4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din secvența: *Ia mă trudesesc de vro două-trei zile să car pocitul ist de soare în bordeiu, ca să am lumină, și nici că-l pot...* (4 p.)
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. (4 p.)
6. Precizează, într-un enunț, atitudinea drumețului față de intenția și de gesturile gazdei. (4 p.)

B Redactează o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la genul epic a textului **Poveste**, de Ion Creangă. (16 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să precizezi două trăsături ale genului epic;
- ✓ să prezinți detaliat două trăsături ale genului epic, valorificând fragmentul dat;
- ✓ să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- ✓ să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Citește cu atenție textul următor:

Trebuie să ții cont de faptul că dimensiunea ferestrelor are un impact major asupra eficienței energetice a respectivei clădiri. O casă cu ferestre mult prea mari lasă prea multă căldură să pătrundă înăuntru în verile fierbinți și la fel de multă să iasă în iernile friguroase. [...] Designerii recomandă ca, în general, suprafața totală a spațiilor vitrate ale unei locuințe să fie de cel mult 30 la sută din suprafața totală a casei, dar nu mai puțin de 20 la sută. O altă recomandare pe care am găsit-o este ca suprafața vitrată dintr-o cameră să fie de o zecime din suprafața utilă a respectivei încăperi. Acestea sunt doar calcule generale, orientative, dar un arhitect cu experiență știe foarte bine cum să plaseze geamurile în raport cu suprafața construcției și alte detalii importante, precum expunerea la soare.

Specialiștii spun însă că este indicat să avari ferestre mari decât ferestre mici, tocmai din perspectiva rolului pe care lumina naturală îl joacă în viața de zi cu zi, mai ales în acele spații în care ne petrecem majoritatea timpului. Studiile arată că lumina naturală ne face mai activi și mai productivi la locul de muncă, în timp ce, lipsa ei, duce la dereglări ale somnului, scăderea performanței și dă dependență de stimuli precum cofeina, nicotina și medicamentele. Tocmai din acest motiv, pe baza studiilor făcute de-a lungul anilor, arhitecții iau tot mai mult în calcul potențialul luminii naturale atunci când proiectează case.

(Paul Ciocoiu, **Cât de mari trebuie să fie ferestrele unei case**, casepractice.ro)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - a) procentul minim recomandat pentru spațiile vitrate în raport cu suprafața totală; (4 p.)
 - b) două efecte benefice ale prezenței luminii naturale în încăperi. (4 p.)
2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care a fost extras fragmentul. (4 p.)
3. Menționează diateza și modul verbelor subliniate în textul dat. (4 p.)
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *arhitecții iau tot mai mult în calcul potențialul luminii naturale atunci când proiectează case.* (4 p.)
5. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *O altă recomandare pe care am găsit-o este ca suprafața vitrată dintr-o cameră să fie de o zecime din suprafața utilă a respectivei încăperi.* (4 p.)
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată completivă directă, introdusă prin pronumele relativ *care*. (4 p.)

B Redactează o compunere, de 150-300 de cuvinte, în care să descrii arhitectura unei clădiri care te-a impresionat. (12 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să prezinți două trăsături ale clădirii alese de tine;
- ✓ să utilizezi două imagini artistice diferite în descrierea clădirii alese de tine;
- ✓ să ai un conținut adecvat cerinței;
- ✓ să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Testul 3 (Semnificația mesajului. Descrierea unei dimineți)

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Pentru redactarea lucrării se acordă 14 puncte. Vezi paginile 156-157.
- ◆ Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Lasă-mi, toamnă, pomii verzi,
Uite, ochii mei ți-i dau.
Ieri spre seară-n vântul galben
Arborii-n genunchi plângeau.*

*Lasă, toamnă,-n aer păsări,
Pașii mei alungă-mi-i.
Dimineața bolta scurse
Urlete de ciocârlii.*

*Lasă-mi, toamnă, cerul lin.
Fulgeră-mi pe frunte mie.
Astă-noapte zarea-n iarbă
Încerca să se sfâșie.*

*Lasă-mi, toamnă, iarba, lasă-mi
Fruitele și lasă
Urșii neadormiți, berzele neduse,
Ora luminoasă.*

*Lasă-mi, toamnă, ziua, nu mai
Plânge-n soare fum.
Înserează-mă pe mine,
Mă-nerez oricum.*

(Ana Blandiana, **Lasă-mi, toamnă...**)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: lin, neadormiți. (4 p.)
2. Motivează folosirea virgulei în versul *Lasă-mi, toamnă, cerul lin*. (4 p.)
3. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin compunere și a unui cuvânt obținut prin derivare din ultima strofă. (4 p.)
4. Precizează numărul de litere și numărul de sunete pentru fiecare dintre cuvintele: *plângeau*, *fulgeră*. (4 p.)
5. Menționează două trăsături ale genului liric, prezente în textul citat. (4 p.)
6. Transcrie două figuri de stil diferite din prima strofă și numește felul acestora. (4 p.)

B Redactează o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți prezinți opinia despre semnificația mesajului poeziei **Lasă-mi, toamnă...**, de Ana Blandiana. (16 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să formulezi o opinie despre semnificația mesajului poeziei;
- ✓ să-ți susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- ✓ să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- ✓ să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Citește cu atenție textul următor:

Vânturile reprezintă un factor climateric important pentru Piatra Craiului, datorită faptului că spinarea înaltă a acestui masiv se ridică puternic între două culoare depresionare (unul la est: culoarul Rucăr–Bran; altul la apus: culoarul Bârsa–Tămaș), pe unde se scurg în permanență masele de aer de pe cei doi versanți ai Carpaților Meridionali. [...]

Sunt demne de semnalat, în acest domeniu, două fenomene meteorologice asupra cărora atragem atenția turiștilor Pietrei Craiului, și anume: marea de nori care face ca, în unele zile calme de iarnă, piscurile cele mai proeminente de pe creastă să apară ca niște insule stâncoase în mijlocul unui ocean în continuă frământare; ceața deasă și umedă („boaghea” – în vorbirea locală) care acoperă zonele de altitudine medie, în general împădurite, constituind un serios obstacol în orientarea turiștilor.

(Ion Ionescu-Dunăreanu, **Munții Piatra Craiului. Ghid turistic**, din colecția *Munții noștri*)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - a) numele celor două culoare care mărginesc Munții Piatra Craiului;
 - b) un posibil obstacol pentru turiștii care traversează zonele de altitudine medie. (4 p.)
2. Scrie numele autorului și titlul colecției din care este extras fragmentul dat. (4 p.)
3. Menționează modul și numărul verbelor subliniate în textul dat. (4 p.)
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *spinarea înaltă a acestui masiv se ridică puternic între două culoare depresionare*. (4 p.)
5. Transcrie două propoziții subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *marea de nori care face ca, în unele zile calme de iarnă, piscurile cele mai proeminente de pe creastă să apară ca niște insule stâncoase în mijlocul unui ocean în continuă frământare*. (4 p.)
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *că*. (4 p.)

B Redactează o compunere, de 150-300 de cuvinte, în care să descrii un colț de natură într-o dimineață de toamnă. (12 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal al descrierii;
- ✓ să prezinți două trăsături ale peisajului ales;
- ✓ să ai un conținut adecvat cerinței;
- ✓ să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Testul 4 (Opera lirică. Exprimarea opiniei)

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Pentru redactarea lucrării se acordă 14 puncte. Vezi paginile 156-157.
- ◆ Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Afară-i toamnă, frunză-mprăștiată,
Iar vântul zvârle-n geamuri grele picuri;
Și tu citești scrisori din roase plicuri
Și într-un ceas gândești la viața toată.

Pierzându-ți timpul tău cu dulci nimicuri,
N-ai vrea ca nime-n ușa ta să bată;
Dar și mai bine-i, când afară-i zloată,
Să stai visând la foc, de somn să picuri.

Și eu astfel mă uit din jeț pe gânduri,
Visez la basmul vechi al zânei Dochii;
În juru-mi ceața crește rânduri-rânduri;

Deodat-aud foșnirea unei rochii,
Un moale pas abia atins de scânduri...
Iar mâini subțiri și reci mi-acopăr ochii.

(Mihai Eminescu, **Sonnet I**)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Precizează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: zvârle, roase. (4 p.)
2. Motivează folosirea semnului punct și virgulă din prima strofă a textului. (4 p.)
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate în secvența: Și eu astfel mă uit din jeț pe gânduri, / Visez la basmul vechi al zânei Dochii. (4 p.)
4. Transcrie, din prima strofă a poeziei, un cuvânt care conține diftong și un cuvânt care conține hiat. (4 p.)
5. Menționează tipul de rimă și măsura primei strofe. (4 p.)
6. Transcrie un vers în care eul liric apare în mod explicit. (4 p.)

B Redactează o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi că opera literară **Sonnet I**, de Mihai Eminescu, este o operă lirică. (16 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să precizezi două trăsături ale genului liric;
- ✓ să prezinți detaliat două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
- ✓ să respecți structura specifică tipului de compunere cerut;
- ✓ să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Citește cu atenție textul următor:

Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni din Sfântu Gheorghe a organizat, luni, primul atelier de caligrafie cu pană, în cadrul unui proiect destinat elevilor, ce are ca scop familiarizarea lor cu diverse modalități de scriere. Participanții au confecționat felicitări de Dragobete, pe care au caligrafiat mesaje pentru persoanele dragi, folosind pene de curcan și gâscă.

„Vrem să le arătăm copiilor cum a fost scrierea în decursul timpului. [...] Anul trecut am avut ateliere de scriere pe tăblițe din lemn la prima școală românească din Sfântu Gheorghe, iar copiii au fost entuziasmați, dar și destul de mirați să vadă cum se învăța în trecut, pentru că ei sunt obișnuiți cu calculatoare, cu tablete. [...] Am decis să continuăm proiectul cu scrierea cu pană, așa cum se scria în urmă cu o sută de ani, iar pentru că mâine este Dragobetele, am scris felicitări în ton cu această sărbătoare românească. [...] Putem organiza oricând astfel de ateliere dacă există interes din partea școlilor, cu condiția să facă rezervări din timp”, a declarat muzeograful Florin Herteg.

El a menționat că elevii pot vizita și prima școală confesională românească din Sfântu Gheorghe, aflată în vecinătatea Bisericii Ortodoxe, unde pot vedea atât tăblițe din lemn și ardezie pe care se scria cu grafit, cât și bănci originale care datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea – începutul secolului XX. De asemenea, aici există și alte obiecte vechi, cum ar fi mobilier, tocure, călimări, manuale antebelice și interbelice, cărți de religie, registre și documente școlare ce amintesc despre începuturile învățământului confesional ortodox pe aceste meleaguri.

Școala confesională, atestată documentar din anul 1799, are trei încăperi în care a fost reconstituită o sală de clasă, camera învățătorului și a fost amenajată o sală multimedia unde pot fi vizionate filme legate de istoricul acestei instituții și al comunității românești din zonă.

(Atelier de scriere cu pană la Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, stiri.covasnamedia.ro)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - temele celor două ateliere organizate în cadrul Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni;
 - vechimea primei școli confesionale românești din Sfântu Gheorghe.

(4 p.)
- Menționează titlul articolului și sursa din care a fost extras acesta. **(4 p.)**
- Menționează diateza și modul verbelor subliniate în textul dat. **(4 p.)**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *pe care au caligrafiat mesaje pentru persoanele dragi, folosind pene de curcan și gâscă.* **(4 p.)**
- Transcrie o propoziție principală și o propoziție subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *Vrem să le arătăm copiilor cum a fost scrierea în decursul timpului.* **(4 p.)**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată atributivă, introdusă prin adverbul relativ *unde*. **(4 p.)**

B Redactează o compunere, de 150-300 de cuvinte, în care să-ți motivezi opinia despre participarea la unul dintre atelierele menționate, pornind de la informațiile din textul citat. **(12 p.)**

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să prezinți opinia despre participarea la unul dintre atelierele menționate în fragmentul citat;
- ✓ să-ți susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând și informații din textul citat;
- ✓ să ai un conținut adecvat cerinței;
- ✓ să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Testul 5 (Semnificația titlului. Compunere narativă)

Subiectul I (40 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Uneori, când sunt fericită într-adevăr,
Simt (sau poate numai mi se pare)
Cum, în vârful fiecărui fir de păr,
Îmi crește câte o floare,
Și știu că sunt grozav de frumoasă
Cu podoaba aceea împărătească,
Dar nu-ndrăznesc să mișc fruntea prea tare,
De teamă să nu se ofilească
Și nici nu mă privesc în vreo oglindă,
De teamă să nu se desprindă,
Și, mai ales, e destul să mă întristez numai un pic
Ca să nu mai rămână din toată frumusețea nimic.
Eu cred că puteți încerca și voi, binișor,
E ușor:
Nu trebuie decât să fiți
Foarte ferițiți.

(Ana Blandiana, **Minunea**)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *grozav*, *să nu se desprindă*. (4 p.)
2. Motivează folosirea semnului două puncte în ultimele trei versuri ale textului. (4 p.)
3. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin derivare și a unui cuvânt obținut prin compunere din secvența: *Și, mai ales, e destul să mă întristez numai un pic / Ca să nu mai rămână din toată frumusețea nimic*. (4 p.)
4. Transcrie diftongii din cuvintele: *trebuie*, *foarte*. (4 p.)
5. Menționează două trăsături ale genului liric prezente în poezia citată. (4 p.)
6. Transcrie un vers care conține o imagine artistică vizuală. (4 p.)

B Redactează o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți semnificația titlului poeziei **Minunea**, de Ana Blandiana, prin raportare la conținutul textului. (16 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să formulezi o opinie despre semnificația titlului, prin raportare la conținutul poeziei;
- ✓ să-ți susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- ✓ să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- ✓ să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Citește cu atenție textul următor:

În ultima vreme, fericirea este studiată cu instrumentele economiei, neuroștiințelor și sociologiei. Asta înseamnă că acest cuvânt abstract începe să aibă câteva dimensiuni operaționale concrete, să „semene” a valoare măsurabilă.

Fericirea este „colorată” cultural, temperamental, național. În „Happiness. Lessons from a New Science” (2006), lordul Richard Layard, cunoscut economist britanic și filosof al fericirii națiunilor, spunea că, în medie, oamenii nu sunt mai fericiți în ziua de azi decât erau cu 50 de ani în urmă. Și mai surprinzător, nu țările de la care ne-am aștepta la un record de fericire (SUA, Marea Britanie, în general statele dezvoltate) ar fi în pole position. Dimpotrivă, depresia a crescut ca incidență, în ultimele decenii, în națiunile cele mai afluate. Asta înseamnă că PIB-ul unui popor nu este, nici pe departe, asociabil cu coeficientul de fericire națională. Bani nu sunt garantul stării de bine, și acest lucru este testat și exprimat tot mai clar și mai sonor de către economiștii și sociologii contemporani.

La mijloc este un mecanism subtil, pe care psihologii care se ocupă cu studiul fericirii îl numesc „adaptare hedonică”. Acest fenomen psihologic înseamnă, pur și simplu, că oamenii se adaptează la stări de bine pe care nu le mai percep ca fiind intense și noi, revenind la un nivel anterior, relativ constant, de satisfacție subiectivă.

Am experimentat cu toții această senzație atunci când am achiziționat o mașină nouă sau numai o haină pe care o doream, o casă sau ceva mai puțin semnificativ.

(Ce înseamnă să fii fericit, www.psychologies.ro)

A Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - a) două științe care contribuie cu instrumente specifice la studiul fericirii;
 - b) o concluzie surprinzătoare a studiului lordului Richard Layard. (4 p.)
2. Scrie tema articolului și sursa din care este extras fragmentul citat. (4 p.)
3. Menționează modul și timpul verbelor subliniate din ultimul paragraf al textului. (4 p.)
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *La mijloc este un mecanism subtil, pe care psihologii care se ocupă cu studiul fericirii îl numesc „adaptare hedonică”.* (4 p.)
5. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Asta înseamnă că acest cuvânt abstract începe să aibă câteva dimensiuni operaționale concrete, să „semene” a valoare măsurabilă.* (4 p.)
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată circumstanțială de loc, introdusă printr-un pronume relativ. (4 p.)

B Redactează o compunere, de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare, reală sau imaginară, în care te-ai simțit fericit/fericită. (12 p.)

În compunerea ta, trebuie:

- ✓ să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- ✓ să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- ✓ să ai un conținut adecvat cerinței;
- ✓ să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.